

épületében (az egykori nyomdaépületben) működő Szigligeti Stúdió. Az épület földszinti részén 2015-ben nyílt meg a stúdió, most pedig a tulajdonosokkal való megegyezés jóvoltából tovább terjeszkednek, ismét nagyszabású munkálatok kezdődnek az épületszárny első és második emeletén. A HolnapUtán Fesztivál koncertjei az első emeleti nagyteremben zajlottak. E tágas helyiségnek romos, felújítás előtti állapotában is megvan a sajátos hangulata. A Szigligeti Tanoda Egyesület bérlí egyelőre öt évre ezeket a tereket. Szükség van új helyiségekre, hiszen a kőszínházban lévő termeken osztozkodni kell több társulatnak, s osztozkodni kell a Regina Maria Színházzal.

„A Szigligeti Stúdió nagy büszkeség nemcsak nekünk, színháziaknak, hanem, bátran mondom, a nagyváradiaknak is, hiszen kezdeményezésünket az első pillanattól fogva felkarolta a közönség, és nagylelkű adományaival támogatta a munkálatok befejezését. Most a fejlődés újabb szakaszába lépünk” – mondta Czvikker Katalin főigazgató. Reméli, igazi multikulturális központtá válik majd ez az épületrész a Szigligeti Stúdió további bővítésével, fejlesztésével. Hozzáfűzte: „Kinőttük már a meglévő tereket. Sok tevékenységünk van, több mint egyszerű színházi minimálprogram. Színházon kívüli, de színházzal kapcsolatos tevékenységeket folytatunk. A fiatal alkotóknak, tanulóknak, pályakezdőknek is segítségükre akarunk lenni ezeknek a tereknek a használatával. Itt majd párhuzamosan több típusú tevékenységet is folytathatunk. A terek adottsága is megfelelő. A kőszínház behatárolja a lehetőségeket. A kőszínház felelősége, hogy a falain kívül is teremtsen lehetőségeket az alkotásnak, mert megteheti.”

A Szigligeti Stúdió területe ezer négyzetméterrel bővül. Az újonnan bérelt helyiségekben próbaterem, játéktér, műhely,

raktár és közösségi tér is helyet kap majd.

Támogatás révén most annyi pénz áll rendelkezésükre, ami épp elegendő, hogy nekikezdenek a munkálatoknak. Természetesen szükség lesz majd lelkes támogatók felkutatására. Az építőanyagoktól kezdve a jó szóig mindent szívesen fogadnak. Kell a bátorítás is, mert ha nem lett volna biztatás, neki sem fognak az egészeknek.

A felújítás terveit készítő Emődi Tamás hangsúlyozta: „Nagyszerű itt művészetet művelni. Holnap- és holnapután van mindenütt”. Sonnenfeldék egykori nyomdaépülete a múlt század elején épült, és a beton pionírkorszakában a város legmodernebb ipari építményének számított. Emődi arról is szólt, hogy funkcionális felújítás lesz ez, és persze sok minden függ attól, hogy mennyi pénz jut rá. Azt is megemlítette: kevés ipari épület van Nagyváradon, főleg a belvárosban, amelyet refunkcionálnak.

Az újabb térhódítás tehát megkezdődött.

TÓTH HAJNAL

Mindeközben (meanwhile)

Ozsváth Zsuzsa kiállítása*

Kritika

Kedves Jelenlévők!

Amióta olvastam, hogy Zsuzsi úgy harangozta be ezt a napirendi pontot, hogy mondani fogok pár jó szót, azóta keresem ezt a néhány jó szót. Például gondoltam arra, hogy „vörös”. Ez elég jó szó. Vagy arra, hogy „erőtéljes”. Ez is elég jónak tűnik. Viszont a „transzcendentális appercepció” már nem tűnik annyira jónak.

Majd rájöttem, hogy nem fogom megúszni pár jó szóval, és kezdtem keresni néhány jó mondatot. Vegyünk például egy klasszikust:

„2012-ben ismertem meg Ozsváth Zsuzsit. Név szerint ő maga mutatkozott be nekem, amikor a PKE képzőművészeti szakon tanult. Akkor még nem sejtettem, hogy békaemberekkel fogok találkozni.” Meg csirkecombot szorongató nyulakkal. Meg sztaniolból gyúrt királyokkal.

Azt hittem, Ozsváth Zsuzsi azért van ott, hogy megtanuljon plakátokat, arcukat tervezni, animációt készíteni. Mindeközben (meanwhile) Zsuzsi irodalmi versenyekre jelentkezett. És időnként meg is nyerte őket. Majd dalíró versenyre jelentkezett. És mindeközben (meanwhile) azt kérdezte tőlem, hogy szerintem ő mit kellene hogy olvasson. No nem föltétlenül filozófiát. Hanem úgy, egyáltalán. Mert igaz, készíti az államvizsga-dolgozatát, de mindeközben (meanwhile) nem szeretne lemaradni az egyetemese, na meg a magyar kortárs kultúráról sem.

Majd Zsuzsi lediplomázott, és nem grafikusnak állt egy reklámcégnél, hanem a Szigligeti Színház Lilliput Társulatának irodalmi titkára lett. Mindeközben (meanwhile) továbbra is ír verseket, prózát, drámát, dalszöveget. Publikál a *Váradban*, a *Helikonban*, nemrég jelent meg egy antológiában.

Néha, ha írnak vagy beszélnek róla, „fiatal íróként” emlegetik.

Mindeközben (meanwhile) időnként plakátokat is tervez, és csak úgy, időtöltés gyanánt... fest. Amit éjjel fest, azt reggel felteszi a Facebookra, vagy fordítva – és ha adódik alkalom – kiállítja.

Találtam közben még néhány szép mondatot, Zsuzsinak is tetszeni fognak: „Itt ebben a tájban él egy festő, aki olyan ügyesen festi / A tájat, hogy annak a tájnak aztán olyanná kell lenni, / Amilyen a festmény”. Szép mondat, de Zsuzsi képeire nem igaz. Zsuzsi képein a táj vörös és fekete és kék, nem föltétlenül ilyen szeretnénk látni, ha reggel kinyitjuk az ablakot.

Akkor próbálkozzunk más szép mondatokkal, most az egyszer Zsuzsától: „Hogy nézek / ki ebből az arcból, mintha lenne mögöttes tartalom.” Na, ez igaz. Ránézünk ezekre az arcokra, és a mögöttes tartalomtól néha kiver a verejték.

Ha be kellene sorolni valahová a képeket, mondhatnánk olyan szép szavakat, mint: expresszionista, vad (vagy még szebben: fauve), esetleg szürrealista. Számomra a találkozások ezekkel a képekkel leginkább El

* Ozsváth Zsuzsa festményeiből a HolnapUtán Fesztivál első napján nyílt kiállítás a Szigligeti Stúdióban.

Kazovszkijt juttatta eszembe: ugyanaz az erős színhasználat, vörös, fekete, kék, a kiépülőfélben lévő magánmitológia, kegyetlen világlátás, hangos, néha harsány kiáltás. Azzal a különbséggel, hogy Zsuzsi tud mosolyogni. Ironikusán, egyedül önmagán, másokon másokkal, mindenki-vel azon, ami csak úgy, megesik, mindeközben (meanwhile). A szorongásokon, a félelmen, a bizonytalanságon, a kudarcokon – amelyek megesnek, miközben azt hinnénk, éljük az életünket. Látjuk a húsevő nyulakat bevonulni az őket felfaló szájba, amely bizonyára egy olyan monstrumhoz tartozik, amit Zsuzsi nem mert nekünk megmutatni, és nem tudjuk, féljünk, együtt érezzünk szegény nyulakkal, vagy röhögünk azon, hogy a fölényeskedő laza nyulak hogyan vonulnak szép sorban a zöld szörny rettentő szájába. Nézzük a felkelő nap házát, megborzongunk a rá vetülő fekete árnyéktól, nem tudunk mit kezdeni a szerencsétlen alakokat elnyelő sárga fényáradattal (örülnénk neki, ha az alakok nem lennének ennyire kétségbeesve), elmosolyodunk a gyűrött papír és az odamázolt keret gyermeki könnyedségén, és a megmenekült vörös alakokon, akik mindeközben (meanwhile) sietve hagyják el a helyszínt. Nézzük szomorú, néha ijedt (lárvaszerű) arcait, és tudjuk, hogy ez nem a lemondás szomorúsága vagy ijedsége, hanem az akarásé és elfogadásé. Ahogy Nietzsche monda-

Ozsváth Zsuzsa és Biró Árpád a kiállítás megnyitóján a Szigligeti Stúdióban
Fotók: DANILICS TIBOR

ná, az élet akarásé és az életigenlésé – ami nem egyfajta megszelídített, jólfésült életet akar, mert az hazugság volna – hanem az életet minde-
nestül, szeretettel, szerelemmel, örömmel, cicákkal, jó zenével, szorongással, kudarcokkal, hibákkal és a végesség tudatával.

A végére még egy jó mondat, a Facebookon olvastam: Nagyvárad szép város, de nem mozog. Azt szokták mondani, hogy Nagyvárad nyugdíjasoknak való hely, csendes, szép, és nem történik benne semmi. Mindeközben viszont (meanwhile) itt születik szemünk láttára az Élő Várad. Mindeközben.

HORVÁTH GIZELLA

(Elhangzott Nagyváradon, 2018. március 20-án, Ozsváth Zsuzsa Meanwhile című tárlatának megnyitóján.)

80

Életlehetőségek a jóvátételre

Honnan jöttünk? Mivé leszünk? Mi a sorsunk? És miért pont ez a sorsunk? – örökös, megválaszolatlan kérdéseink. Pedig tudjuk jól, mindannyiunkban ott van a felelet. A lélek halhatatlan, újra és újra születik, átlényegül egyik formából egy újba.

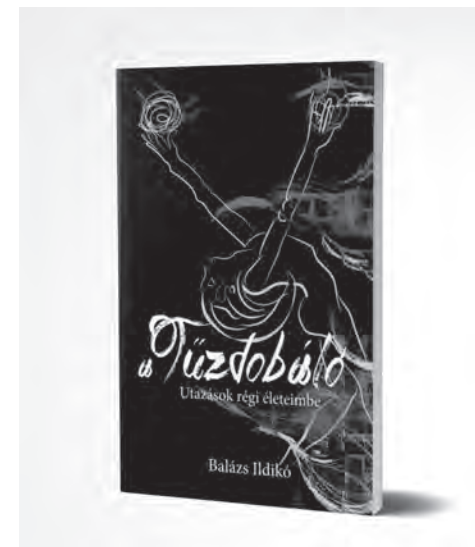
A reinkarnációval kapcsolatos elméletek, vallások, kultúrák alátámasztják a feltevést, hogy a fizikai test halála után a lélek átkerül egy másik létsíkba. És ha megoldatlan problémákat hagy maga után a személy, újjászületik, mintegy lehetőséget kapva a jóvátételhez. Nincsenek véletlenek, okkal történik minden.

Régi életeinkről általában nem tudunk sokat, sőt szinte semmire nem emlékszünk. De vannak emberek, akik valamilyen úton-módon szembesülnek az évszázadokra, évezredekre visszanyúló emlékeikkel, és ebben az életben is felismerik a személyeket, akik valamikor részesei voltak mindennapjaiknak, vagy csak beköszöntek hozzájuk alkalmadtán, aktuális életük küszöbén.

Balázs Ildikó *A tűzdobáló. Utazások régi életeimbe** című művében érzékletesen mutatja be az adott kor jellemzőit szereplőivel – önmagával együtt. A könyvet régmúlt időben zajló események sorozata alkotja, és attól függően, hogy épp férfiként vagy nőként születik, a történetek különbözőek, mégis egységesek a maguk mondanivalójával együtt.

A szerző szemléletesen, hitelesen fejezi ki a korra jellemző sajátosságokat, valamint a szereplők tulajdonságait, az eseményeket. Az olvasót magával ragadja abba a korba és helyre, ahol épp a történések zajlanak. A halállal való szembesülésről, sőt magáról a halálról is úgy beszél, mint az élet veledjárójáról, fájdalom, törés nélkül, és nem egy történet végén elmeséli a szellem lény visszatérését az élők körébe.

* Balázs Ildikó: *A tűzdobáló. Utazások régi életeimbe* (Underground kiadó)

Az alcím, *Utazások régi életeimbe* is tükrözi a múltba való visszatérést, megragadva egy teljes emberi életet, vagy annak egy fejezetét, és a történetfűzér a maga egyedi, olvasmányos stílusával elkalauzol csodálatos, mégis gyötrelmekkel teli világába. Az élmények személyesek, mégis magunkénak érezzük őket kicsit. Néha azonosulunk a főhőssel, megértjük szenvedéseit akkor is, ha tudjuk, másképp kellett volna cselekednie. Igen, ez a sorsszerűség, amit ma is mindannyian megélünk. Hiszen nagyon sokszor érezzük a helyes irányt, de valamiért nem követjük szívünk szavát... talán, mert kényelmesebb így, talán, mert félünk, talán, mert feladjuk a küzdel-

81